

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА І ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА»
(для студентів іноземців підготовчого відділення за спеціальністю
гуманітарні)

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Українська і зарубіжна література» (для студентів-іноземців підготовчого відділення за спеціальністю гуманітарні). / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва: уклад.: І. В. Вальченко. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 14 с.

Укладач: І. В. Вальченко

Рецензент: ст. викладач кафедри української і російської мов як іноземних
Т. О. Плотнікова

Програма навчальної дисципліни та робоча програма навчальної дисципліни «Українська і зарубіжна література» для студентів-іноземців, які навчаються на підготовчих факультетах (відділеннях) вищих навчальних закладів, призначена для викладачів української і зарубіжної літератури.

Затверджено на засіданні кафедри української і російської мов як іноземних (протокол № 6 від 18.02.2011).

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПРОГРАММА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
1.1. Мета, завдання та предмет вивчення дисципліни	5
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	7
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	7
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за видами навчальної роботи..	9
2.2. Зміст дисципліни за темами	9
2.3. Лекційний курс	10
2.4. Практичні заняття.....	10
2.5. Індивідуальні заняття.....	12
2.6. Самостійна навчальна робота студента.....	12
2.7. Методи та засоби контролю	12
2.8. Критерії оцінювання знань	13
2.9. Інформаційно-методичне забезпечення	13

ВСТУП

Програма «Українська і зарубіжна література» для іноземних студентів підготовчих факультетів розрахована на викладачів російської мови як іноземної, які працюють в групах гуманітарного напрямку. Вона також може бути використана в якості інформаційно-довідкового матеріалу при підготовці до занять, організації контролю, укладанні додаткових учбових матеріалів.

Ця програма є засобом управління учбовим процесом навчання українській та зарубіжній літературі та містить:

- цілі навчання, які зумовлені комунікаційними потребами студентів-іноземців, що будуть навчатися за гуманітарним профілем;
- конкретний навчальний матеріал за розділами: усна народна творчість, література середньовіччя, бароко, класицизм, романтизм, реалізм, модернізм, новітня українська література.

Програму розраховано на іноземних студентів підготовчих факультетів, які здобуватимуть вищу освіту за гуманітарним напрямом. Програмою передбачено 164 навчальні години аудиторних занять відповідно до кількості годин навчального плану для підготовчих факультетів, з яких 20 – лекційних і 144 – практичних занять. Програма складена згідно з планом для підготовчих факультетів, згідно до рекомендацій Навчально-методичної комісії по підготовці іноземних громадян Міністерства освіти і науки України.

Програму розроблено на основі :

ГСВОУ МОНУ Програма дисципліни «Українська і зарубіжна література» для студентів-іноземців підготовчих факультетів вищих навчальних закладів України, затверджено заступником міністра освіти і науки України М.Ф. Степко 07.07.2004 р.;

учбового плану підготовки іноземних громадян за спеціальністю: гуманітарні.

Програму затверджено на засіданні кафедри української і російської мов як іноземних (протокол № 6 від 18.02.2011).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, завдання та предмет вивчення дисципліни

Освітня і пізнавальна мета курсу – ознайомлення студентів-іноземців із найкращими зразками української народної творчості і художньої літератури як складової європейського мистецького руху.

Освітня і пізнавальна мета курсу реалізується лише за умови досягнення студентами певного рівня володіння мовою, тому паралельно реалізується і комунікативна мета навчання:

- нагромадження і збагачення лексичного запасу, характерного для публіцистичного стилю і частково для художнього мовлення;
- перенесення навичок використання мовленнєвих одиниць, сформованих у першому семестрі на матеріалі нейтрального стилю, на публіцистичний стиль і художнє мовлення;
- формування навичок і вмінь мовленнєвої діяльності, за якою текст є головною одиницею навчання.

Програму розраховано на більшу кількість годин, ніж передбачається навчальним планом. Це дає можливість викладачу творчо підійти до програми, обрати на заняття для поглибленого аналізу теми, які найбільше відповідають майбутнім спеціальностям студентів. Кількість годин на вивчення окремих розділів можна змінювати.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

I. УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ.

1. Історичні думи та пісні.
2. Календарно-обрядова поезія.
3. Родинно-побутова лірика.
4. Епічні твори.
5. Прислів'я, загадки.

II. КНЯЖА ДОБА АБО ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ.

1. Літопис.
2. Героїчна поема.

III. УКРАЇНСЬКЕ БАРОКО. КЛАСИЦИЗМ.

1. Класицизм.
2. Травестія.
3. Бурлеск.
4. Мелодрама.

IV. РОМАНТИЗМ.

1. Балада.
2. Заповіт.
3. Послання.
4. Ідилія.

V. РЕАЛІЗМ

1. Соціально-побутова повість.
2. Драма.
3. Комедія.
4. Поема.

VI. МОДЕРНІЗМ.

1. Імпресіонізм. Новела.
2. Неоромантизм. Драма-фєєрія.
3. Кіноповість.

VII. НОВІТНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА

I. НАЙДАВНІШІ ПАМ'ЯТКИ СЛОВЕСНОГО МИСТЕЦТВА.

Біблія. Коран.

II. АНТИЧНА ЛІТЕРАТУРА.

Гомер. Вергілій.

III. ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ.

Лі Бо. Омар Хайям.

IV. АНГЛІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА.

Шекспір

V. ІСПАНСЬКА ЛІТЕРАТУРА.

Мігель де Сервантес.

VI. ІТАЛІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА.

Ф. Петрарка.

VII. НІМЕЦЬКА ЛІТЕРАТУРА.

Гете. Шиллер.

VIII. ФРАНЦУЗЬКА ЛІТЕРАТУРА.

Ж. – Б. Мольєр, Антуан де Сент-Єкзюпері.

IX. РОСІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА.

О.С. Пушкін. М. Лермонтов. М. Гоголь. А. Чехов.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

1. Випускник підготовчого факультету повинен уміти:

- вільно читати, аналізувати та конспектувати літературний текст, читати напам'ять ;
- правильно формулювати поняття теорії літератури;
- застосовувати набуті знання для опису літературних творів.

2. Випускник підготовчого факультету повинен знати:

- періоди, назви та основні характеристики етапів розвитку української та зарубіжної літератури;
- імена видатних письменників, основні твори, роль у творчому процесі.

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Історія української літератури ХІХ ст.: В 2-х томах. – К.: Вища школа, 2002.
2. Алексеев М. П. История западноевропейской литературы. Средние века. Возрождение / М. .П. Алексеев, В. М. Жирмунский и др. – М., 1999.
3. Русская и зарубежная литература. Краткое изложение содержания всех произведений школьной программы. 10-11 классы. / Авторы-составители Хворостяная Р.Е. и др. – Харьков: Издательство «Ранок»: Веста, 2005.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Украинская и зарубежная литература

Целью: обучения иностранных учащихся курсу «Украинская и зарубежная литература» является ознакомление студентов-иностранцев с лучшими образцами украинского народного творчества и художественной литературы как важной составляющей европейского литературного наследия.

Предмет: изучения дисциплины - литературный материал, представленный в виде текстов произведений авторов, указанных в программе.

Содержание: Программа построена с использованием новой методики преподавания, которую представляет современное литературоведение, а именно – репрезентацию украинского литературного процесса по художественным стилям.

Українська і зарубіжна література

Метою :навчання іноземних учнів курсу «Українська і зарубіжна література» є ознайомлення студентів-іноземців із найкращими зразками української народної творчості і художньої літератури як складової європейського мистецького руху.

Предмет :дисципліни – літературний матеріал, презентований у вигляді текстів творів авторів, що представлені у програмі.

Зміст : Програму побудовано із урахуванням нової методики викладання, яку репрезентує сучасне літературознавство, а саме – подання українського літературного процесу за художніми стилями.

Ukrainian and foreign literature

Purpose: teaching foreign students the course "Ukrainian and foreign literature» is to familiarize foreign students with the best of Ukrainian folk art and literature as an important component of the European literary heritage.

Subject: study subjects - literary material presented in the form of texts of works by authors listed in the program.

Content: The program is built with the use of new teaching methods, and representation of Ukrainian literary process of artistic styles.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Розподіл обсягу навчальної роботи студента за видами навчальної роботи

(за робочими навчальними планами денної форми навчання)

Всього, годин	Семестри	Години								Іспит (семестр)	Залік (семестр)
		Аудиторні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
			Лекції	Практичні, семінари	Лабораторні		Контр. роб. (кільк.)	КП / КР	РГР		
246	1,2	144	20	124		102	6			2	1,2

2.2. Зміст дисципліни за темами

1. Усна народна творчість.
2. Найдавніші пам'ятки словесної творчості.
3. Антична література.
4. Література середньовіччя.
5. Класицизм.
6. Просвітництво.
7. Романтизм як епоха в історії європейської літератури.
8. Реалізм.
9. Модернізм.
10. Новітня українська література.

У зв'язку з тим, що заняття на підготовчому відділенні для іноземних громадян ХНАМГ у 2010/2011 навчальному році проводяться російською мовою (за бажанням слухачів), вивчення творів української літератури, передбачених програмою, пропонується здійснювати з використанням перекладів згаданих творів російською мовою.

2.3. Лекційний курс

№	ЗМІСТ	Кільк. годин
1.	УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ Теорія літератури: Фольклор. Дума. Історична пісня. Обрядова лірика. Казка. Прислів'я. Загадка.	2
2.	НАЙДАВНІШІ ПАМ'ЯТКИ СЛОВЕСНОЇ ТВОРЧОСТІ Загальна характеристика священних книг народів світу.	2
3.	АНТИЧНА ЛІТЕРАТУРА Загальна характеристика давньогрецької та давньоримської літератури.	2
4.	ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ Теорія літератури: Летопис. Героїчна поема. Рубаї. Ши Ци. Сонет. Канцона. Драма. Комедія.	2
5.	КЛАСИЦИЗМ Теорія літератури: Класицизм. Комедія. Оповідання. Трагедія. Бурлеск.	2
6.	ПРОСВІТНИЦТВО Теорія літератури: Балада.	2
7.	РОМАНТИЗМ ЯК ЕПОХА В ІСТОРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ Теорія літератури: Романтизм. Балада. Заповіт. Послання. Ідилія.	2
8.	РЕАЛІЗМ Теорія літератури: Реалізм. Критичний реалізм. Роман. Повість. Нарис.	2
9.	МОДЕРНІЗМ Теорія літератури: Модернізм. Імпресіонізм. Новела.	2
10.	НОВІТНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА Теорія літератури: Неоромантизм. Драма-феєрія.	2
Всього:		20 год.

2.4. Практичні заняття

№	ЗМІСТ	Кільк. годин
1	2	3
1.	<i>1-й семестр</i> Введення.	2
2.	УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ Фольклор – головні жанри (історичні думи і пісні – «Дума про Марусю Богуславку»).	2
3.	Календарно – обрядова поезія, сімейно-побутова лірика.	2
4.	НАЙДАВНІШІ ПАМ'ЯТКИ СЛОВЕСНОЇ ТВОРЧОСТІ Біблія, Коран та інші священні книги народів світу.	2
5.	АНТИЧНА ЛІТЕРАТУРА Давньогрецька література: Гомер («Одисея», «Іліада»).	4
6.	Давньоримська література: «Енеїда». Загальна характеристика. Контрольна робота № 1	2
7.	ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ Літописи: «Повесть временных лет», «Слово о полку Игореве».	2
8.	Китайська література. Персидсько-таджицька поезія. Омар Хаям – «Рубаї».	2
9.	Література епохи Відродження.	2
10.	Література Відродження в Італії (Данте, Петрарка, Боккаччо).	2

1	2	3
11.	Література епохи Відродження в Англії. Шекспір («Гамлет», «Ромео та Джульєтта», «Король Лір»).	2
12.	Література епохи Відродження в Іспанії. Творчість Сервантеса. Контрольна робота №2	2
13.	2-й семестр КЛАСИЦИЗМ Французька література. Драматургія. Корнель, Расін, Мольєр.	6
14.	Українське бароко. Творчість Г.С. Сковороди. Загальна характеристика філософських поглядів. І. Котляревський – засновник нової української літератури. «Енеїда» - твір українського класицизму. Контрольна робота № 3.	2 2
15.	ПРОСВІТНИЦТВО Німецька література: просвітництво в Німеччині. Творчість Гете («Фауст» – філософська трагедія). Шилер – драматургія, лірика, балади.	4
16.	РОМАНТИЗМ ЯК ЕПОХА В ІСТОРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ. Романтизм у Німеччині. Романтизм у Франції. В. Гюго – загальний огляд. Творчість Байрона – загальний огляд.	6
17.	Т.Г. Шевченко – видатний представник українського романтизму. Огляд життя та творчості. «Заповіт» - духовний спадок поета. Контрольна робота №4.	2 2
18.	РЕАЛІЗМ Критичний реалізм XIX ст. Реалізм XIX ст. у Франції (творчість Стендаля, Бальзака, Флобера, Мопасана – загальний огляд).	6
19.	Творчість Ч. Діккенса. Теккерей – (загальний огляд). Творчість Г.Гейне (загальний огляд).	4
20.	Російська література XIX ст.	4
21.	О.С. Пушкін – життя та творчий шлях. Лірика О.С. Пушкіна. «Евгеній Онегин» - роман в віршах.	4
22.	М.Ю. Лермонтов. Життя та творчий шлях. Лірика. Поема «Мцыри».	4
23.	М.В. Гоголь – представник української школи в російській літературі. Життя і творчий шлях. Романтична повість «Тарас Бульба». Поема «Мертвые души», комедія «Ревизор» - загальний огляд.	6
24.	А.П. Чехов. Життя та творчий шлях. Лаконізм чеховської прози («Хамелеон» та інші оповідання). «Вишневый сад».	6
25.	І. Нечуй –Левицький. Огляд життя та творчості. Соціально-побутова повість «Кайдашева сім'я» - проблема батьків і дітей. М. Старицький и український театр кінця XIX ст. Огляд життя та творчості. «За двома зайцями» - внесок до українського драматургічного мистецтва.	6
26.	І. Франко – теоретик і практик «наукового реалізму». Огляд життя і творчості. Збірка «Зів'яле листя» - найкращий зразок любовної лірики.	4
27.	Реалізм XX ст. у Франції (А. Франс), Англії (Дж. Голсуорсі), Німеччині (Т. Манн), Америки (Т. Драйзер) – загальний огляд.	4

Продовження табл.

28.	Антуан де Сент – Екзюпері. Життя і творчій шлях – огляд. «Маленький принц».	2
29.	Російська література: С. Єсенін – життя та творчій шлях. Лірика С. Єсеніна. Контрольна робота №5.	2 2
30.	МОДЕРНІЗМ Розвиток різних течій модернізму в Англії, Франції, Німеччини. Творчість М. Коцюбинського – зразок українського імпресіонізму. Огляд життя та творчості. Повість «Тіні забутих предків»	4
31.	Л. Українка – класик українського неоромантизму. Огляд життя і творчості. Драма-феєрія «Лісова пісня» - єдність реалізму і фантастики як особливість жанру.	4
32.	М. Рильський – поет – неокласик. Огляд життя і творчості. Лірика М. Рильського.	2
33.	НОВІТНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. Л. Костенко. Огляд творчості. Любовна лірика. І. Драч. Огляд творчості. Ліричні вірші. Поетизація явищ суспільного життя.	6
Всього:		124 год.

2.5. Індивідуальні заняття

Не передбачені

2.6. Самостійна навчальна робота студента

Форми самостійної роботи	
1.	Повторення матеріалу лекції. Вивчення лексики уроків.
2.	Самостійне вивчення низки теоретичних питань і підготовка до контрольних робіт.
3.	Читання текстів творів.
4.	Виконання домашнього завдання.
Всього: 102 години	

2.7. Засоби контролю

1. Поточний контроль

Проводиться на кожному занятті. Оцінюється рівень розуміння студентом теоретичного матеріалу, вміння сформулювати питання за темою і дати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання.

2. Поетапний контроль

Проводиться по закінченню вивчення теми. Проходить у формі контрольної роботи. Кожен студент отримує індивідуальне завдання, яке вміщує теоретичне питання та практичне завдання.

В кінці семестра проводиться залікова робота.

3. Підсумковий контроль

Екзамен з української і зарубіжної літератури проводиться наприкінці навчання. Оцінюється відповідь студента на екзаменаційний білет, включаючий

в себе теоретичні питання з різних тем вивченого курсу. Повне опанування студентом термінологією і головними поняттями здійснюється за допомогою додаткових запитань.

2.8. Критерії оцінювання знань

Оцінка знань студента відбувається за п'ятибальною національною шкалою:

«Відмінно» ставиться коли студент дає абсолютно правильну відповідь, без помилок інформаційного і комунікаційного характеру.

«Добре» ставиться коли студент дає правильну відповідь, але мають місце помилки мовного характеру, тема розкрита неповно або не чітко.

«Задовільно» ставиться коли тема розкрита неповно, порушено комунікаційний зв'язок, логічність викладення.

«Незадовільно» ставиться коли тема не розкрита. Студент не виконав завдання повністю або не може відповісти на питання.

2.9. Інформаційно-методичне забезпечення

№	Бібліографічні описи
1. Основна література	
1.	Історія української літератури ХІХ ст.: В 2-х томах. – К.: Вища школа, 2002.
2.	Алексеев М. П. История западноевропейской литературы. Средние века. Возрождение / М. П. Алексеев, В. М. Жирмунский и др. – М., 1999.
3.	Русская и зарубежная литература. Краткое изложение содержания всех произведений школьной программы. 10-11 классы. / Авторы-составители Хворостяная Р.Е. и др. – Харьков: Издательство «Ранок»: Веста, 2005.
2. Додаткові джерела	
1.	Начальный курс по литературоведению для иностранных студентов подготовительных факультетов (гуманитарный профиль). – Х., 2010. -36 с.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма навчальної дисципліни та
робоча програма навчальної дисципліни
«Українська і зарубіжна література»

(для студентів-іноземців підготовчого відділення за спеціальністю гуманітарні.)

Укладач: **ВАЛЬЧЕНКО** Інна Вікторівна

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2011, поз. 503 Р

Підп. до друку 19.09.2011 р.
Друк на ризографі
Тираж 10 пр.

Формат 60x84/16
Ум. друк. арк. 0,6
Зам. № 7405

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №4064 від 12.05.2011 р.